

De bevelende ziel en de hindernissen van de satan

O moslims: Wanneer het voorkomen van tegenspoed vóór het optreedt beter is dan het opheffen ervan achteraf, en wanneer het voorkomen van ziekte gemakkelijker is dan genezen, dan is het vermijden van zonden, het oppassen voor fouten en het mijden van de weg van het kwaad, de gewoonte van de godvrezenden, de vromen en de elite onder de dienaren van de Barmhartige. Daarmee behagen zij hun Heer, beschermen zij de waarheid, behouden zij hun geloof, eren zij de heiligheid en respecteren zij de grenzen van Allah (ﷻ).

Dat gebeurt enkel door na te denken over wat tot zonde aanzet en het mogelijk maakt erin te vallen: en dat is niets anders dan de ziel die tot het kwade aanzet en de satan die het versiert en stimuleert.

Een verstandige persoon, die zichzelf wil redden, moet stilstaan bij deze twee aanstokers:

De eerste halte is met zichzelf, door haar innerlijk te onderzoeken en haar gebreken bloot te leggen. Dit leidt tot inzicht in haar onwetendheid en onderdrukking, die tot kwaad en afleiding van het goede aanzetten. Allah de Verhevene zegt: **«Waarlijk, de (mens) zelf is geneigd naar het slechte, behalve als mijn Heer hem Zijn genade schenkt. Waarlijk, mijn Heer is" Genadevol, Barmhartig"»** (Yusuf: 53) Wie zichzelf werkelijk kent, weet - zoals Ibn al-Qayyim zei - dat zij de bron is van alle kwaad, haar onwetendheid groter is dan haar kennis, haar onrecht groter dan haar rechtvaardigheid, en dat elk goed dat erin aanwezig is een gunst van Allah is, niet afkomstig van haarzelf.

Zoals Allah (ﷻ) zegt: **«O jullie die geloven! Volg de voetstappen van Sheitan niet. En ieder die de voetstappen van Sheitan volgt, die beveelt dan waarlijk het onfatsoenlijke en het slechte. En als de Gunst en Zijn genade er voor jullie niet geweest zou zijn, dan zou geen van jullie ooit van zijn zonden gezuiverd worden. Maar Allah reinigt wie Hij wil en Allah is Alhorend, Alwetend»** (An-Noer: 21)

Deze zelfkennis vereist het zoeken naar nuttige kennis, verlicht door de openbaring, en vereist ook goede daden die haar onwetendheid en onrecht opheffen.

De Profeet (ﷺ) leerde ons om bescherming te zoeken tegen het kwaad van de ziel. Hij (ﷺ) zei: **“Zeg: O Allah, inspireer mij met mijn rechtgeleide zaak en behoed mij voor het kwaad van mijn ziel”** (Ahmad en Tirmidhi)

En in zijn welkomstpreek zei hij (ﷺ): **“Wij zoeken toevlucht bij Allah tegen het kwaad van onze zielen en onze slechte daden”** (Aboe Dawud, Tirmidhi, Ibn Majah)

En wat betreft zijn tweede halte: dat is het stilstaan bij zijn aan hem toegewezen satan, en het opmerken daarvan op een manier die duidelijk maakt dat men hem als vijand moet beschouwen, en die tot volledige waakzaamheid, voorzichtigheid en oplettendheid leidt ten aanzien van wat hij van je wil. Want de satan - zoals ook Ibn al-Qayyim heeft gezegd - tracht de mens te overheersen door een reeks van hindernissen, waarvan sommige zwaarder zijn dan andere. Hij daalt niet af van een moeilijke hindernis naar een lichtere, tenzij hij daar niet in slaagt.

- De eerste hindernis is: ongelooft in Allah, Zijn religie, de ontmoeting met Hem, Zijn volmaakte eigenschappen, en datgene wat de boodschappers namens Hem hebben overgebracht. Als hij daarin slaagt, koelt het vuur van zijn vijandschap af en komt hij tot rust.
- Maar als de mens deze hindernis weet te doorkruisen en eraan ontsnapt met het inzicht van leiding, en het licht van het geloof hem vergezelt, dan zoekt de satan hem op bij de tweede hindernis: de innovatie (bid'ah).

Dit gebeurt óf door een geloofsovertuiging die in strijd is met de waarheid waarmee Allah Zijn Boodschapper heeft gezonden en Zijn Boek heeft neergezonden, óf door vormen van aanbidding die Allah niet heeft voorgeschreven - nieuw ingevoerde praktijken en rituelen in de godsdienst - en die Allah de Verhevene van niemand aanvaardt.

En het succes van de satan - dat wil zeggen: zijn overwinning op de mens bij de hindernis van innovatie (bid'ah) - is hem geliefder dan alle andere vormen van succes.

Dat komt doordat innovatie regelrecht in strijd is met de godsdienst. Zij verwerpt wat Allah aan Zijn Boodschapper heeft geopenbaard, en meestal toont degene die eraan vasthoudt geen berouw en keert er niet van terug; integendeel, hij roept anderen ertoe op.

Innovatie houdt in dat men over Allah spreekt zonder kennis, dat men vijandigheid toont tegenover de duidelijke Soennah (de weg van de Profeet (ﷺ)), tegenover haar aanhangers, en dat men zich inspant om het licht van de Soennah te doven.

Het leidt tot verdraaiing en afdwaling in het geloof van Allah, tot verduistering van de waarheid in de harten, en tot het zoeken naar afwijking van het rechte pad van Allah.

Het opent de deur voor een algehele vervalsing van de godsdienst.

De verderfelijke gevolgen van innovatie worden slechts doorzien door mensen met werkelijk inzicht.

Maar de blinden - degenen zonder innerlijk licht - dwalen in de duisternis van hun blindheid.

Allah (ﷻ) zegt: **﴿... En hij waarvoor Allah niet het licht heeft aangewezen, voor hem is er geen licht﴾** (An-Noer: 40)

Als de mens deze hindernis (van innovatie) weet te doorbreken en ervan gered wordt door het licht van de Soennah, en zich eraan vasthoudt door oprechte navolging van wat de vrome voorgangers hebben gevolgd - de metgezellen, hun volgelingen, en degenen die hen in goedheid zijn gevolgd - dan zoekt de satan hem op bij de derde hindernis, namelijk: de hindernis van de grote zonden (kabaair).

Het volharden in zonde is erger dan de zonde zelf.

Want: **er is geen grote zonde met oprecht berouw en om vergeving vragen, en er is geen kleine zonde als men eraan blijft vasthouden.**

De Profeet (ﷺ) heeft gezegd: **“Pas op voor de kleine, ogenschijnlijk onbeduidende zonden”** Daarna gaf hij (ﷺ) hiervoor een vergelijking: **“De gelijkenis van zulke kleine zonden is als een groep mensen die neerstrijkt in een vallei. De één komt met een takje, en een ander met nog een takje, totdat ze een grote stapel hout bijeenbrengen. Vervolgens steken ze er een vuur mee aan en bakken daarmee hun brood. Zo ook: wanneer iemand kleine zonden blijft verzamelen, zullen ze hem uiteindelijk vernietigen”** (Overgeleverd door Imam Ahmad in zijn Musnad, met een authentieke keten van overlevering)

O dienaren van Allah, bestrijd de ziel, de begeerten en de satan met volledige overgave aan Allah en oprechte toewijding.

O Allah, Schenk ons een goede afloop in al onze zaken. Bescherm ons tegen de vernedering van het wereldse leven en de bestraffing van het Hiernamaals.

O Allah, we hebben onszelf onrecht aangedaan; vergeef ons en ontferm U over ons.